

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	Český jazyk a literatura
Název sady vzdělávacích materiálů	Literatura období romantismu
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Michal Hanč
Číslo sady	III/2-2-2-11
Anotace	Materiál zachycuje tvorbu předního představitele ruského romantismu, A.S. Puškina
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	2. ročník, třída 2.A, dne 10.10. 2012, Český jazyk a literatura

ROMANTISMUS VE SVĚTOVÉ LITERATUŘE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4) Ruská literatura

Alexandr
Sergejevič
Puškin
(1799 – 1837)



Obr.1

A. S. Puškin

- básník, prozaik, dramatik
- jeden z největších ruských básníků, zakladatel moderní ruské prózy
- narozen v Moskvě ve staré šlechtické rodině (ze strany matky pravnukem mouřenína Ibrahima Hannibala)
- studia na lyceu v Carském Selu
- po studiích krátce práce na ministerstvu zahraničí v Petrohradě

A. S. Puškin

- pro své politické epigramy a smýšlení (stýkal se s děkabristy) vypovězen na jih Ruska, poté na rodinnou usedlost v Michajlovské u Pskova
- neustále pod dohledem tajné policie
- vyprovokován k souboji s francouzským dobrodruhem d Anthésem → smrtelně zraněn
- jeho tvorba nese prvky romantismu i realismu

A. S. Puškin

silnou stránku jeho tvorby tvoří poemy:

poema Ruslan a Ludmila (1820)

→ pohádkový námět z bájného ruského středověku

→ příběh lásky bohatýra Ruslana a dcery knížete Vladimíra, krásné Ludmily

→ stejnojmenná opera (1842) M. I. Glinky

A. S. Puškin

poema Kavkazský zajatec (1822)

→ mladý kozácký důstojník se ocitne v zajetí Čerkesů (krásy kavkazské přírody), kde se do něho zamiluje místní dívka

→ zajatec však její lásku odmítá, protože nemůže zapomenout na svou první lásku

→ dívka jej přesto propouští a sama spáchá sebevraždu

→ stejnojmenná opera (1888) C. A. Kjuje

A. S. Puškin

poema Bachčisarajská fontána (1824)

→ příběh nenaplněné lásky krymského chána Gireje ke krásné křesťance

→ na počest své mrtvé milenky nechal postavit ve městě Bachčisaraj tzv. Fontánu slz

→ stejnojmenný balet

A. S. Puškin

poema Poltava (1829)

→ historická p. o vítězství Petra Velikého nad švédským králem u Poltavy r. 1709

→ opera P. I. Čajkovského pod názvem Mazepa (1884)

A. S. Puškin

poema Měděný jezdec (1833)

→ odehrává se v Petrohradu v době velké záplavy

→ mladík Jevgenij s hrůzou zjistí, že velká voda odnesla dům jeho milenky (zmizela společně s ním)

→ nešťastný a pološílený se toulá ulicemi a prokleje měděného jezdce – pomník velkého reformátora cara Petra Velikého

A. S. Puškin

poema **Měděný jezdec** (1833)

→ jezdec začne mladíka pronásledovat

→ Jevgenij nakonec nalezen mrtvý na jednom ostrůvku, kam voda odnesla dům jeho milenky

A. S. Puškin

- veršovaný román Evžen Oněgin (1833)
- hl.p. E.O. (tzv. typ zbytečného člověka)
 - znechucen životem petrohradské společ.
odchází na venkov
 - zde poznává vdovu Larinovou a její dvě dcery – Taťánu a Olgu
 - v Taťáně, vzbudí lásku (dopis), kterou sám neopětuje (předstírá chlad, o lásce mluví s pohrdáním)

A. S. Puškin

- veršovaný román Evžen Oněgin (1833)
- lehkomyšlně podnítí žárlivost u přítele Lenského (flirt s Olgou) → souboj
 - v souboji Lenského zabije
 - otřesen touto tragédií odchází do ciziny, ale ani tam nenachází klid
 - po letech návrat, Tat'ána provdána za staršího generála, přední dáma společnosti

A. S. Puškin

veršovaný román Evžen Oněgin (1833)

→ Oněgin cítí, že Taťánu miluje, píše jí dopisy, vyznává jí lásku, ale je odmítnut

→ tak ztrácí poslední naději, že najde smysl života

→ princip zrcadlové kompozice → Oněgin x Lenský, Olga x Taťána, město x venkov

→ psáno tzv. oněginskou strofou (14 devíti nebo osmislabič. veršů)

A. S. Puškin

drama Boris Godunov (1825)

- boje o moskevský trůn mezi Godunovem a Lžidimitrijem na přelomu 16. a 17. století
- otázka vztahu panovníka a lidu

Internetové zdroje:

Obr.1

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:AleksandrPushkin.jpg>

/10-10-2012-07.53/



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literatura:

- BALAJKA, Bohuš. *Přehledné dějiny literatury I (do devadesátých let 19. století)*. 5. vyd. Praha: Fortuna, 2001. ISBN 80-7168-717-0
- DOLEJŠÍ, Pavel. *Školní slovník světových spisovatelů*. 1. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2007. ISBN 978-80-86480-85-5
- MACURA, Vladimír a kol.: *Slovník světových literárních děl*. Praha: Odeon, 1988.
- PAVERA, Libor a František VŠETIČKA. *Lexikon literárních pojmů*. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc s.r.o., 2002. ISBN 80-7182-124-1
- SOCHROVÁ, Marie. *Čítanka II. k literatuře v kostce*. 2. vyd. Fragment: Havlíčkův Brod, 2005. ISBN 80-7200-974-5
- ULRICHOVÁ, Libuše. *Obsahy z děl světové literatury, I. díl*. 4. vyd. Humpolec: Pavel Dolejší, nakladatelství a vydavatelství, 2005. ISBN 80-86480-61-5



INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ